

stonen havde jeg ikke overseet — og jeg troer vanskeligt, at det kan forlanges, at jeg skulde kunne have overseet det dengang — de store Banffeligheder, som Gjennemførelsen af det nye Bestatnings-system vilde medføre. Det gaaer med denne Sag ligesom med flere andre, — jeg tænker her navnlig paa en Sag, som er bleven bragt frem under Behandlingen af Kjøbstadcommunalloven — at idet man føler Brosten ved det Bestaaende og føler Trangen til en Reform, troer man, at Reformværket er lettere at gennemføre, end det viser sig at være, naar man arbejder sig bybere ind deri. Jeg troer altsaa at være berettiget til at anføre til mit Forsvar eller til Undskyldning for, at jeg ikke strax ligeoverfor Udvalget afviste Tanken om at bringe saadan Bestemmelse ind i Lovforslaget, at vi dengang havde Sandsynligheden for os af en meget lang Sæssion, og at jeg dengang ikke saae, og jeg troer tillige ikke vel kunde oversee, hvor stort et Gmne det var, som her paa engang var bragt ind.

Sage: Jeg maa tiltræde den høitærede Indenrigsministers Anskuelse med Hensyn til Uendringsforslaget under Nr. 11. De ærede Forslagsstillere have endnu ikke begrundet dette Forslag, men den ærede Ordfører har udtalt sig til Fordeel for det. Forslaget gaaer ud paa, at istedetfor at Præsten som Formand tilligemed 2 andre Medlemmer — det ene valgt blandt Sogneraadets egne Medlemmer, hvortilmod det andet Medlem ikke behøver at være Medlem af Sogneraadet — skal føre Tilsyn med Skolevæsenet, skal dette Tilsyn nu føres af Sognepræsten i Forbindelse med Sogneraadet. Jeg troer imidlertid, at heri ligger en Misfjendelse af Skoleunderviisningens Stilling i Staten. Tilsynet med Skolevæsenet er en Statsfag og fremfor Alt en Statsfag, om det end i en vis Henseende har en communal Betydning, og det forekommer mig, at de ærede Medlemmer, der have stillet Forslaget, om de end kunne have forskjellige Grunde til at være misfornøiede med det Tilsyn, der hidtil er blevet ført, dog ganske oversee den Fare, der for Sogneraadet er forbundet med at faae en Myndighed, som det vanskeligt fuldkommen tilfredsstillende kan udøve, idet denne Myndighed netop

kommer til at spille ind paa Statsanliggenders Omraade. Det er altid overmaade farligt for en hvilken som helst Forsamling at faae en Myndighed, der ikke naturligen tilkommer den; thi Kritiken vil blive saameget stærkere ligeoverfor den med Hensyn til Benyttelsen af dens Myndighed. Nu er der dog vistnok ikke et eneste Medlem her i Salen, der vil nægte, at Skoleunderviisningen har den allerførste Betydning for Staten i det Hele og ingenlunde kan sammenlignes med de øvrige Anliggender, som vi troe at kunne overdrage til Sogneraadene at bestyre. Naar vi stille Præsten som Formand og give Sogneraadet Ret til at vælge 2 Mand, saa troer jeg, at vi have ladet det communale Element spille med al den Styrke og Myndighed, som der overhovedet kan være Tale om, og naar man gaaer videre, troer jeg, det er et Misgreb. Jeg maa tilstaae, at jeg heller ikke som den høitærede Minister og det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgfreds (Brunn) kan see, hvorledes Sagen skulde ordnes. Sogneraadet kan dog ikke som Heelhed føre Tilsyn; det kan der ikke være Tale om. Sogneraadet kommer jo sammen hver Maaned eller hver anden Maaned, og det maa derfor have visse Medlemmer, til hvilke det overdrager Tilsynet; men hvorfor da ikke give bestemte Regler, hvorfor da stille det saaledes hen, uden at man veed, hvorledes Sogneraadet vil stille sig til denne Sag? Nu vil jeg sige, at man kunde tænke sig, at Sogneraadet i hvert enkelt Tilfælde vilde tage Bestemmelser om dette Forhold, saaledes at det snart valgte en Mand for 1 Aar, snart for 2 og snart for 3 Aar, eller ogsaa maaskee kun for 1 Maaned, naar man havde stor Lyst til at verle med Tilsynet; men dette vilde være meget misligt. Det, at føre et saadant Tilsyn, udtræver ikke blot Interesse for Sagen, men ogsaa en stor Indsigt og en overordentlig Takt, ligesom der ogsaa hører Tid til at lære at føre dette Tilsyn paa en virksom og virkelig nyttig Maade. Man gjør Skolerne, og ogsaa Sogneraadene, en meget ringe Tjeneste ved at lade det staae hen aldeles i det Uvisse, hvorledes Tilsynet skal være. Jeg kan derfor ikke stemme for det nævnte Uendringsforslag, og jeg troer ogsaa, at det nævnte ærede Medlem for Frederiksborg